

ಲೋಕರ ಸಮಾಂತರೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

‘ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ್’ ಬರೀ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಜೀವನಯಾನ ಆಗಿರಲ್ಲ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಆಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಆಗುಮೋಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮುಸ್ಲಿಂಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದ, ವಿರಾಸಿತ, ವಿಶ್ವಾಸಿತ ಅಪರೂಪದ ಮಾದರಿಯಾಗಿಯೂ ಆಗಿ ತುಂಬ ಸಂಕಾಲಿಕೆಗಾಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಯ ಸಂಚೇಯಲ್ಲಿ ‘... ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಕಾಗ್ರ್ಯ ವಿರೋಧಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಉತ್ತಿಂದಿಯಾಗಿ ಕೋಮುವಾದಿಗೆಗೆ ಬಲ ಬಂದ ಕೆ...’ ಎಂಬ ಸಾಲು ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಲೋಕರ ಸಮಾಂತರೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೆನ್ನಿಗೆ ಬಂದು ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳಬೇಕಿನಿಸಿತು.

—ಹುರುಕಟ್ಟಿ ತಿಪಕ್ಷವಾರ ಭಾಸಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಮತ್ತೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ದೇವರೇ!

ಧಾರಾವಾಹಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂತು. ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿನ ಭೃತ್ಯಾಭಾರ ಕಂಡು ಜನತೆಗೆ ರೋಸಿಸ್‌ಹೋಗಿದೆ. ಇಂದು ಸಮಗೆ ಅಂಬೆಡ್ಕ್‌ರೋ, ಜೆಪಿ ಮತ್ತು ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅಂಥರು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಬೆಡ್ಕ್‌ರೋ, ಜೆಪಿ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾರವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ವಾಥಫಿನೆ.

—ಬೀದರಹಳ್ಳಿ ಚನ್ನೀರಪ್ಪ ಹಿರೇಹಡಗಳಿ

ಬಯೋಪಿಕ್ ಮಾಡಿದರ ಚಿನ್ನೆ

ಲೋಹಿಯಾ ಚಿಂತನೆ, ಲೋಹಿಯಾವಾದಿಗಳು, ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಕೇಳಿದ್ದ ನನಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ್ ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಜೀವನ ಯಾನದ ಸುದೀರ್ಘ ಧಾರಾವಾಹಿ ಓದಲು ಲಭಿಸಿದ ಶೈಕ್ಷಿಕ ಕಿರೀಟೆ ಇಂಥ ಮಹಾನ್ ಮಹಾನ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಅಂತಹ ಕಂಡುಬಂದು ಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಂಡುಬಂದು ಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಯಾನದ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಉಪಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ ಲೋಹಿಯಾರವರ ಜೀವನಗಾಥೆಯನ್ನು ‘ಬಯೋಪಿಕ್’ ಮಾಡಿದರ ಇನ್ನೂ ಚಿನ್ನೆ.

—ಟಿ.ಎಸ್. ಪ್ರತಿಭಾ, ಬೆಂತುಗಳ್

ಸಮಯೋಚಿತ

ಧಾರಾವಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ನಂತರ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಸಮ್ಯೋಲನ ಸಮಾಜ ನಿಮಾಂಬಿತಾಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮತಾ ಸಮಾಜ ನಿಮಾಂಬಿತ ಮಾಡಲು ಹೊರಟ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೊಂಡಿಕೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ‘ಸುಧಾ’ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದು ಸಮಯೋಚಿತ.

—ಅಶಿಧರ ಎಲ್

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಸಹಜವಾರಿ ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾದಂಬರಿ

ಸುದೀರ್ಘವಾದರೂ ಸಹಜವಾರಿ ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೀವತೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾ ಹೊರತಾಗಿದ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ವಿಮರ್ಶೆ ದಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಅವರಾಗ್ನಿ ಕುವೆಂಪು ಕೆಲಾ ಸ್ವಾಷಿ, ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಾದ ಹಾಗೂ ಕಾರಂತರ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಯಾತೀಲತೆ... ಈ ಮೂರೊ ಮುಂಬಿರುವ ಕನ್ನಡ ಲೋಹಿಯಾರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಎಂದಿದ್ದರು. ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯತ ಅಭಿಮತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ವಸ್ತುತಃ ಸಾಧ್ಯತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಧಾರಾವಾಹಿಯ ಮೂಲಕ ಲೋಹಿಯಾರ ಸಹಜರು ಸಾಕಾರ್ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—ಕರ್ತರ್ ಸೋರೊವನಹಳ್ಳಿ, ಮಾಯಸಂಧು

60ರ ಸುಧಾಲಿಗಿ ಉಡುಗೊರೆ

ಈ ಧಾರಾವಾಹಿ ಒಂದು ಅಪೋರ್ ಕೆಳಿನ. ಇಂತಹ ಅಪರೂಪದ ಕೆಳಿನರೂಪದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು 60ರ ಹರೆಯದ ‘ಸುಧಾ’ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಉಪಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ ಲೋಹಿಯಾರ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

—ವಸೆಂತ ಎಚ್‌ಎಲ್:

ಮನಮುಟ್ಟುವಂತಿದೆ

ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಬಡ ಭಾರತೀಯನ ಬಗ್ಗೆ ಮಿಡಿಟ ಒಬ್ಬ ಮಹೋನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ 54 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಕಾಲೀಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಗಾಗ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಿಂಣಿನ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಮೇರು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಲೋಹಿಯಾರವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತೀಕಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

—ರಾಜೀವ ಗೌಡ, ಕೋಚೇರಿ, ವಿಟ್ಟ

ಲೋಹಿಯಾ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ

ಲೋಹಿಯಾ ಜೀವನಕೆಳನ ತಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ್ ಅವರು ಸರಳ, ಸಜ್ಜನ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೊರವಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಎಂಬುದು ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಆಗಬೇಕು. ಅವರ

ಬಗ್ಗೆ ಒಹಳ್ಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತಾಯಿತು.

—ಸು. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಿವಮೋಗ್ರಿ

ಲೋಹಿಯಾ ಚಿಂತನೆ ಪ್ರೇರಕ

ಧಾರಾವಾಹಿ ಹಲವರಿಗೆ ಪ್ರೇರಕ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರ್ಗತ ಸ್ವತ್ವತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಬೆಳೆಸಲು ಲೋಹಿಯಾ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆ ನಮಗೆ ದಾರಿದ್ದಿವೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜದ ಆಳಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೋಹಿಯಾ ಚಿಂತನೆ ಕಣ್ಣಾಗಳಿಂದ ಕಾಗೆ.

—ಗಂಗಾಧರ ಬೀ.ಎಂ., ಶಿರಾ, ಗಂಗಾದೇವಿ ಬೆಂಗಳೂರು

ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಅಳ್ಳಿ

ಕಾದಂಬರಿ ಸೋಗೊರಿ ಮೂಡಿಬಂತು. ಕೊನೆಯ ಕಂತು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ವಿವರ ನನಹಿಗೆ ಬಂತು. ಹಿರಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಜಾರ್ಜ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಅವರು ಒಂದು ಸಭೆಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಂಸಣಿವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಯು ಸಹ ಇದೆ ಇತ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸಾದರೂ ಅಂತಹ ಅಭಿಯಾಸಿ ಸಹ ಇದೆ ಇತ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸಾದರೂ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಯು ಸಹ ಇದೆ ಇತ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸಾದರೂ. ಕೊಂಡಕದವರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಬಂಸಣಿವರ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಇಷ್ಟೆ ದಿವಸ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದರು. ನಂತರ ಬಂಸಣಿವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಿಕಿನಿಸೆಕ್ ಸ್ಟಾರ್ಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಸಹ ಕೊಟ್ಟರು.

—ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾಚುನ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಚೇಗ ಮುಗಿಯಿತು

ಧಾರಾವಾಹಿ ಚೆನ್ನಾಗಿತು. ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೆ ಚೇಗ ಮುಗಿಯಿತು? ಲೋಹಿಯಾರ ಕ್ಯಾಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

—ಕ್ಯಾಲಿ ಬದಾಮಿ

ಧಾರಾವಾಹಿ ಸೋಗೊರಿತ್ತು

ಧಾರಾವಾಹಿ ಸೋಗೊರಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ನಾನೋ ಸಹ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿಯುವಜನ ಸಭಾ ಎನ್ನುವ ಸಂಖ್ಯಾತನೆಯಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಪರಮ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಲೋಹಿಯಾವಾದಿಗಳ ಸಹಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಹಿಯಾರವರ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಸ್ತರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿದೆನ್ನು ಹಾಗೂ ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಸ್ತರವನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆನ್ನು. ಗಾಂಧಿಜಿ, ಲೋಹಿಯಾ, ಜಯಂಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ ಮುಂತಾದವರು ಸ್ವಾಧರಿತಿಯಿಂದೆಂದು ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಬಗ್ಗೆ ಎಳ್ಳಿಷ್ಟು ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. —ಯಾಡೂರ ಮಹಾಬಲ